

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ РОЗДІЛЕНА В СПРАВІ НЕВТРАЛЬНОСТІ

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). — Поступ Між-американської Конференції для Вдержання Миру здержався через те, що держави не можуть погодитися на один плян нейтральності на випадок світової війни.

Злучені Держави й Бразилія заявили за повну ізоляцію всіх американських держав від Європи на випадок європейського конфлікту. Зате Аргентина не хоче робити зобов'язань. За Аргентину заявляються всі інші держави на цій конференції.

Гол. американський секретар стейту, Соарес, бразилійський міністер закордонних справ, і Лямас, аргентинський делегат, відбувають довезні конференції, шукаючи спільної формули для полагождення цієї справи.

Чілійська делегація заявила за повне розброєння американських держав, але представник Нікарагуи спротивився тому, бо, мовляв, великі держави Америки мусять зброїтися, щоб дати спротив посяганням європейських держав по Америку.

„СИДЯЧИЙ СТРАЙК“ ДОПОМОГОВИХ РОБІТНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Коло сто осіб, зайнятих у театральній проекції Адміністрації Поступу Праць („Доблю-Пі-Ей“), почали в головній квартирі цього відділу в будинку під ч. 701 на Восьмій Евені так званий „сидячий страйк“, себто, зайшовши на місце, де вони почали працювати, засіли бездільно. Місцева поліція відмовилася повнити поліційну службу коло страйкарів, бо, мовляв, це належить до федерального уряду. Цей справді вислав для вдержання спокою 75 агентів федерального департаменту справедливості.

СУД ПРО ЗАКОНИ НА ОХОРОНУ КУПЦІВ.

ВАШІНГТОН. — Найвищий суд Злучених Держав розглядав питання конституційності стейтських законів, що забороняють купцям продавати товари по цінах, нижчих від цін, установлених продавцями.

Йшло тут про закони, ухвалені легіслатурами стейтів Ілінойс і Каліфорнія. Суд признав ці закони згідними з конституцією.

Рішення суду буде мати колюсальний вплив на відношення між фабрикантами й подрібними торговцями.

ІДУТЬ ДО СУДУ ЗА ЗАКОН ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

БОСТОН. — У місцевім суді відбулася перша розправа в справі конституційності закону про забезпечення на старі роки.

У цій розправі йшла справа за те, чи уряд має право стягати від підприємця певну частину робітничої зарплати на суспільне забезпечення. Суд признав закон конституційним. Позовник віднісся до вишого суду.

ЩО КОШТУЄ ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА.

НЮ ЙОРК. — Адмірал Кері Грейсон, президент Американського Червоного Хреста, описуючи при нагоді свого повертання з Європи положення в Іспанії, каже, що ситуація в Іспанії є страшна понад усякий опис. Життя там не має значіння. Любов до людини не існує. Масові розстріли це правило дня. Число вбитих виносить досі коло 500,000 осіб.

ПРОМІСЛИ НАРИКАЮТЬ НА БРАК ФАХОВИХ РОБІТНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — На зборах Краєвої Промислової Ради виступали різні фабриканти з наріканнями, що тепер дається відчувати недостача фахових робітників.

Фабриканти вважають це великою загрозою для повороту до нормального відношення.

БОРІТЬБА В ЮНІІ МОРЯКІВ.

НЮ ЙОРК. — Члени моряцької юнії „Істерн енд Голф Сейлорс Асоційшен“ постановили на своїх зборах, що відбулися в різних містах від Бостону, Месенсусетс, до Галвестона, Тексас, усунути своїх центральних урядників та лишити до загальних зборів справи організації в руках місцевих відділів.

ЮНІЯ РЕДАКЦІЙНИХ РОБІТНИКІВ ПОМАГАЄ ДРУКАРЯМ.

НЮ ЙОРК. — У друкарні щоденної газети „Норт Шор Дейлі Джорнал“, що виходить у Флорингу на Лонг Айленді, застрайкували друкарі й складачі. Складачі виставили під домом газети пікети. Десять членів редакційного штабу газети, що належать до юнії газетарів, званої „Гілда газетарів“, відмовилися переходити почерез пікету й не етанули до праці.

ОСТАННЯ ПРИГАДКА ЧЛЕНАМ, А ЗОКРЕМА ВСІМ ВІДДІЛОВИМ УРЯДНИКАМ У. Н. СОЮЗУ.

ДО ЗАКІНЧЕННЯ ТЕПЕРІШНЬОЇ КАМПАНІ

ОСТАЄТЬСЯ ВЖЕ ДУЖЕ КОРОТКИЙ ЧАС,

А ЩЕ БАГАТО ВІДДІЛІВ І БАГАТО УРЯДНИКІВ НЕ ВИКАЗАЛИ НІЯКОЇ ПРАЦІ В ЦІЙ КАМПАНІ.

ХАЙ НЕ БУДЕ НІ ОДНОГО ТАКОГО УРЯДНИКА, ХАЙ НЕ БУДЕ НІ ОДНОГО ТАКОГО ВІДДІЛУ, ЩО НЕ ПРИДБАВ БИ ПРИНАЙМНІ

ОДНОГО НОВОГО ЧЛЕНА В ЦІЙ КАМПАНІ

А ЗНОВ ТІ УРЯДНИКИ І ВІДДІЛИ, ЩО ВЖЕ ПРИЄДНАЛИ ЯКЕСЬ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ, ХАЙ ПОДБАЮТЬ, ЩОБ У ЦЬОМУ ОСТАННЬОМУ МІСЯЦІ

ВИКАЗАТИ ЩЕ КРАЩІ УСПІХИ НІЖ У ПОПЕРЕДНІХ ДВОХ МІСЯЦЯХ.

ЖИВЦЕМ ЗГОРИЛИ.

У сільці Сен Амбруаз, що лежить 20 миль від міста Чікутімі, Квебек, на північ над рікою Сагеной, займилася вночі від вибуху газолінової лампи фарма фармера Брасарда. Батько встиг урятувати 18-літню дочку й 2-тижневе немовля. Всі інші члени родини, себто жінка й 7 дітей, згоріли в огні. Мати згоріла, рятуючи дітей.

ТРАГІЧНИЙ ВИПАДОК У ЦИРКУ.

На арені цирку „Корона“, що недавно гостив у Бережанах, підчас пополуночної вистави для шкільних дітей, коли на рухомому гімнастично високорі згоріла примасична вправу 12-літня артистка Ірина Герготишна, згасло ненадійно електричне світло. Прияний вчули глудий удар об землю, крик „мамо“ і стогін. Виставу перервали. Виявилось, що Ірина Герготишна впала й важко потовлялася. Перевезена до Львова померла внаслідок отрясення мозку. Управа цирку, вірніше рідня, виступає зі скаргою проти управы міста Бережан і домагається високого відшкодування.

ПОМЕРЛА ЖІНКА, ЩО МАЛА 112 ЛІТ.

У Варшаві померла жінка, вроджена 1824-го року, отже мала 112 літ. Називалася Сара Естера Мйотелкова. Син померлої, вуличний торговель, має 82 роки. Старушка залишила 63 унуки, правнуки і праправнуки. Майже ніколи не хворіла, а смерть постигла її неждано.

НОВИЙ РІД ПОРЦЕЛЯНИ.

Як повідомляють з Німеччини, знайшли там спосіб продукції порцеляни, що відзначається великою тривалістю. Цю порцеляну можна вживати до витвору домашніх водопроводів і до промислових цілей. Вона має велику відпорність на хемічні впливи й на атмосферичні впливи. Виявляють також спосіб, як кряти руди на частини та як щільно в'язати руди.

ЖАХЛИВА СМЕРТЬ ДИТИНИ.

В Колинцях, повіт Товмач, Юлія Маліборська, хвора на епілепсію, пішла до стайні, залишаючи на припічку свого 2-літнього синка. В стайні мати дістала епілептичну атаку, а тимчасом дитина впала на розпалену кухонну бляху й у страшних муках згинула від попечення.

КАМЕРДИНЕР ЕСПАНСЬКОГО ПОСЛА ОБВИНУВАЧЕНИЙ ЗА КРАДІЖ.

Камердинер еспанського посла в Варшаві, Станіслав Яськевич, українець, помічник посольства бронзову статуї, що зображала польського шовелера, й заставив її в льомбарді за 60 зл. Крадіж завважила жінка посла. Городський еуд засудив Яськевича на 6 місяців в'язниці. Апеляційний суд з уваги на молодий вік обвинуваченого і його дотеперішню некаральність злагідив присуд до двох місяців з завершенням виконання кари.

ВОВКИ В КОСТОПІЛЬЩИНІ.

В селі Мишаково, на Косто-пільщині, вовки кинулися на вола, що пасся на пасовиську, й роздерли його на кусні.

УЧИТЕЛЬ СТІЛЯВ ДО ПСА.

Стіляючи до скаженого пса, вчитель села Домброва-під Варшавою, Ст. Владарський похвнувся й упав до рова з вином. Учителіві поспішили з поміччю два селяни. Вчитель не пустив з рук зброї, а коли селяни витягнули його з рова, випадком вистріляв з револьверу, а куля зранила обох селян.

ЛЬВИ НА ВОЛІ.

В селі Бранвіті, графстві Есекс, в Англії з менажерії не-реїзного цирку вивільнилася волю чотири льви. Між населенням настав переполох. Багато людей шукали рятунку на дахах. Один лев увірвався до кімнати й розторопив усіх об-станову. Кльовн Альберт без більшого труду загнав назад усіх чотирьох диких звірів до клітин. Увечері ці льви вже виступали підчас вистави.

КУПАЛЬЦІ ПО СЕЛАХ.

Тернопільський воевода видав розпорядження, щоби повітові самоуправи приступили до будови по селах купальень. Покищо прийняли двокімнатну систему з відповідною обстановкою купальні. Досі урухостили три нові купальні, збудують їх 12. Запроєктованих є до будови 33 купальні з яких кільканадцять чекають тільки на найближчий будівельний сезон.

ГАСВИЙ УБИВ ЗЛОДІЯ.

В дворі „Биле Блота“ під Куявським Олександровим гаєвським застрелив з револьверу 17-літнього Яна Візера, що вкрав сіно з колиці. Візера по-мер. Заєвого, 32-літнього В. Сухерського, арештували.

ПРОКОВТНУВ ЛОЖКУ ПЕРЕД ТРИБУНАЛОМ.

Перед апеляційним судом у Варшаві вели процес проти фальшиваників чеків ПКО. В першій інстанції 7 обвинувачених засудили на карі від 3 до 6 літ в'язниці. Апеляційний суд частинно злагідив їм кару. Підчас розправи головний обвинувачений, якийсь Міхальський, в останньому слові заявив, що своїх діл жалує, обіцяє поправитися, а на доказ проковтне металеву ложку. Це не було як перешкодити в цьому доказі, як цей Міхальський на очах суддів, адвокатів і публіки проковтнув ложку. Міхальського відвезли до в'язничної лічниці.

БАНДИТИ НА ПРИХОДСТВІ.

На риме-католицьке приходство в Тент'обожу, повіт Новий Санч, напали ввечір два бандити з револьверами в руках і з замишаними саджені лицями. Стероризувавши револьверами домашніх і парохів кс. Фр. Сташала, бандити заграбили понад 700 зл. і книжечку Каси Опіядності на суму понад 2,000 зл. Підчас грабежу виявлявся на приходстві катехіст кс. Каз. Сої. Бандити веліли йому піднести руки вгору, а опісля перевели при ньому обіснети ревізію. Не знайшовши ніякої готівки, втекли. Єдається, що один з бандитів не недавно усунений з приходства слуга.

ПАНІ СІМПСОН ДАЄ ВОЛЮ ЕДВАРДОВІ

КАН (Франція). — Пані Сімпсон дала поклика-ним журналістам коментар, у якому говорить, що вона все хотіла уникнути того конфлікту, що в-ринув генер у зв'язку з її знайомством з королем, та що вона готова усунути з цієї ситуації, щоб дати королеві повну волю ділати так, як було б найкраще для держави. Англійські часописи з радістю прийняли цю заяву й кажуть, що колиб король забув її, то це скрінлоб любов і повагу до нього серед підданих. Є малі позначки, які дають надію, що кобаль таки поставити обов'язком супроти держави понад свої особисті почуття. Виходить генер, що найостріше відноситься до плянованого подружжя короля з панєю Сімпсон доміні. Деякі з них, як Австралія і Полуднява Африка, були аж такі нетерпеливі, що офіційно дискутували про можливість вступлення на престол брата Едварда, князя Йорку.

НА ЕСПАНСЬКОМУ ФРОНТІ.

МАДРИД. — Революційна артилерія цілий день у нагальний спосіб бомбардувала місто. Це вважають підготовкою до загального наступу на Мадрид, про який заповідали вже кілька днів тому в Мадриді. Штаб революційних військ подає, що на півночі, в околицях Віляреаль, Еспіноза, і Мондрагон, революційні війська цілком розбили червоні загони, які відступили, залишаючи 2,000 трупів.

АНГЛІЯ ВИСТУПАЄ ПРОТИ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИХ ДОБРОВОЛЬЦІВ.

ЛОНДОН. — Міністер Іден заявив у парламенті, що в останніх часах Іспанія переминюється на поле битви не лише двох еспанських воюючих країв, але й інших держав. По стороні лівих служить багато москалів, французів і інших, а по боці революціонерів багато німців і італійців. Англія, говорив Іден, буде виступати проти цього.

ТРОЦЬКОГО ВИКИДАЮТЬ З НОРВЕГІЇ.

ОСЛЬО (Норвегія). — Норвезький преміер заявив, що Троцькому не дадуть продовження на по-бут у Норвегії, коли його дотеперішній дозвіл вигасне 18 грудня ц. р. Коли до того часу Троцький не опустить Норвегії, говорив преміер, то його силою вининуть з краю. Уряд Мексика зробив пропозицію Троцькому, щоб він приїхав там, де буде мати повну волю говорити і писати, що захоче. Та Троцький покищо боїться їхати туди, підозріваючи там якусь „лапку“ Советів.

ХВИЛЯ АРЕШТОВАНЬ ЗА ШПИГУНСТВО В ССРС.

МОСКВА. — В останніх часах погоня за шпигунами в Совегах стала пошестю. Що дня арештують нових „шпигунів“ головню серед чужинців. Всі чужинці живуть серед великого переляку, сподіваючись кожної хвили своєї черги. Ці арешти є нібито у зв'язку з крадіжкою військових документів. Кажуть, що цією справою займає навіть сам червоний маршал Егоров. На днях арештували 26-літню артистку Кароліну Егер, wraz з її приятелем, грецьким купцем. Обвинувачують їх, що вони перепач-ковували гроші для троцькістів та для їх протидержавної роботи. Арештували також іще одного німецького інженіра, Менгера, і його жінку.

ГОРЯЧКОВІ ПРИГОТУВАННЯ СОВЕТІВ ДО ВІЙНИ.

ВАРШАВА. — До Варшави доносять із Советів, що, не зважаючи на великі морози, на Далекому Сході 66,000 політичних в'язнів працюють горячково над докінченням залізнички на відтинку Хабаровськ-Владивосток. Ця залізничка має стратегіч-ні значіння, бо вона веде в напрямку границь Ман-чука. В польських кругах пояснюють це приготу-вання тим, що між Японією і Советами наступило велике політичне напруження, яке кожної хвили може довести до війни.

В ЯПОНІ НЕ ЗАДОВОЛЕНІ З ЯПОНСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ПАКТУ.

ТОКІО. — В Японії сповідно незадоволені з не-давно підписаного німецько-японського пакту з ціллю поборювати комунізм. Критики цього пакту говорять, що він дає великі користі Німеччині, а ставить у прикре політичне положення Японію. Незадоволення таке велике, що правдоподібно японський цісар (мікадо) розваже парламент і роз-пише нові вибори.

МУСОЛІНІ ДАЛІ ДОВЕРШУЄ СВОЇ МРІЇ.

РИМ. — Мусоліні, який поставив собі за завдання переіменити слабеньку перед війною Італію в могутню імперію, а італійського короля — в цісаря, довершує свої мрії. Після підбиття Етіопії він уже проголосив Італію імперією, а тепер хоче офіційно коронувати італійського короля на „цісаря Етіопії“.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1899

Published daily except Sundays and holidays... at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

№ "Свободи": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016, 4-0807.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МІСЯЦЬ „ПРОСВІТИ“

В старім краю завівся добрий звичай призначувати певні місяці для певних громадянських цілей. Ось так листопад — це місяць Українських Інвалідів. А, наприклад, жовтень — місяць української преси. А січень — це вже Рідна Школа. Кожний такий місяць дає нагоду поведи краще зорганізовану акцію в справі освідомлення нашого загалу щодо деяких важних культурно-освітніх справ. До таких освітніх діянок належить теж справа несення просвіти в широкі народні маси, в наші — низи. Як відомо, веде цю працю і товариство „Просвіта“ у Львові. Довгі десятки літ було воно одним з товариств, якого головною ціллю було нести світло просвіти під наші селянські стріхи. І ніхто не скаже, щоб воно не виконало свого завдання, щоб завдяки його праці не піднеслося наше село. Бо всі ми, що вийшли з наших сіл, знаємо, що не один з старшої генерації нашої імміграції набрався національного освідомлення саме в тих читальнях, що їх основила „Просвіта“.

Оцінюючи велику просвітню місію, яку виконувала „Просвіта“ в минулому і маючи на увазі ту освітню працю, яку вона тепер ще повинна виконати, старий край узнав грудень — місяцем „Просвіти“, бо, як відомо, в тім місяці (8 грудня 1868 року) вона народилася. Про це знаємо добре й в Америці, бо й тут звикли ми від довгих літ пригадувати справу допомоги „Просвіти“ й нашої імміграції, серед якої „Просвіта“ мала завжди поважне число горячих прихильників.

Як знаємо, за два роки відбудеться в старім краю величавий ювілей 70-ліття „Просвіти“, до якого вже тепер там приготуються. З цієї причини і тут в Америці дехто вже взявся за більше спопуляризування ідей „Просвіти“. Для цієї цілі приготуються в Нью Йорку навіть спеціальний концерт, який влаштує Ньюйорський Центральний Комітет, започатковуючи тим ширшу акцію в тій справі.

З нашого боку витаємо всяку ініціативу в допомозі товариству „Просвіта“. Ми завжди цю справу підкажемо, миттю зявемося в справу несення освіти між селянськими масами як справу першої ваги. Бо тільки освічений нарід зрозуміє добре вагу свободи. Тільки освічені люди зможуть зрозуміти, чому нам треба вести за ту свободу боротьбу, чому треба підготувати наш нарід до революційного зриву, без якого не обійдеться, якщо захочемо стати вільними і державним народом. Таку просвіту повинна ширити між нашим народом і наша „Просвіта“. І на таку просвіту варт не пожалувати і жертв з Америки, від нашого робітництва. На це треба нам пам'ятати в грудні — місяці „Просвіти“.

Д-р Остап Грицай.

ХЛОПСЬКІ ЦІПИ ТОРОЦАТЬ ЛИЦАРСЬКУ ЗБРОЮ

Чи ви чули про селян з Дітмаршену?

Дітмаршен це вам така маленька країна, що ви навіть не в кожнім підручнику географії знайдете про неї згадку. Це ось властиво західній куточок німецької провінції Шлезвіг-Гольштайн — на північній захід Німеччини — а саме її гольштайнської частини, між устями рік Айдер і Ельби до Північного моря, як один вузьенький шматок приморської смуги тут же. Назва тієї закутки німецької землі зв'язується з характером прикрас і природи, якої притомною є саме марш, тобто родючий наплавний ґрунт, знаменний для приморських низів Німеччини в тих сторонах. А її населення це селяни, нащадки германських фризів, що сидять тут уже з давніх давен і в постійній боротьбі з морем, яке водно загрожувало зарити їх оселі, загартувалися гаразд і в боротьбі за своє існування, влаштувавши собі свою маленьку країну на лад хліборобської республіки.

Дітмаршен Бавернреспубліки — називається вона в анналах їх історії.

В наших часах Дітмаршен відоме головно як вітчизна великого німецького поета, Фрідріха Гейбеля та його неменш славного земляка, поета Клявса Грота. Але колись воно було інакше. Колись ось та маленька селянська республіка славилася і добула невмируче ім'я в історії героїчними оборонами своєї землі перед чужинцями наїзниками, з якими їй часто доводилося змагатися тому, що Шлезвіг-Гольштайн з першою епохою свого існування був предметом постійних спорів між данськими і німецькими володарями, які нагадали захоплювати поодинокі, в давніх часах не об'єднані частини тієї країни. Однак після того, як Карло Великий підчинив її в IX в. під свою владу, обставини склалися так, що Дітмаршен перейшов під руку німецьких архієпископів у Бремени. А їх режим був селяням з Дітмаршен дуже по нутру тому, що він зводився до

більш формального протекторату зі сторони церковної влади, лишаючи їм позатим майже в усьому устроєві їх громадського життя вповні свободну руку, і тому й не диво, що наші Дітмарзи пильнували того зв'язку з бременськими архієпископами як ока в голову, а проти посягнень усяких чужих достойників з вочасними апетитами застерігалися при кожній нагоді як найрішучіше, особливож проти наступів сусідніх володарів та принагідних панів Шлезвігу й Гольштайну.

Але шож — наші поцтви Дітмарзи своє, а десь там у великім світі хижі імператори своє. І встановили там ті імператори так, що Дітмаршені не жити більш своїм життям по своїй волі, а треба його якось прикрутити в кайдани.

Таке ось установив в р. 1475 габсбургський імператор, цісар, Фрідріх III, як володар Німеччини — а Габсбурги з давніх давен були спецами до чужого дбра! — надаючи, на незрозумілий для нікого осно-ві, данському королеві Християнові I право суверенітету над країною Дітмаршен. А на це наші селяни в крик — „Ов!“ — кажуть — а то ніби яку? — Тай зараз здедегацію до Бремени, а звідси, за порадою архієпископа, який усе-таки з імператором Німеччини сам змагався не міг, до саванського папи. — „Так і так — кажуть Дітмарзи — ми, отче святий, належимо до архієпископа у Бремени, нам добре з тим, ми не хочемо ніякого іншого пана, от хай же так буде з нами і на далі“. А папі наші селяни сподобалися. І от він поблагословив їх з їх селянською республікою тай проголосив на весь світ, що Дітмаршен то церковне добро, під суверенітетом архієпископів з Бремени, і що тому ніхто на ту країну, не порушуючи прав церкви, наступати не сміє.

Так вам тепер папа.

Та ба! — кояб то лиш усі іператори хотіли папів слухати... Папа ось своє, і архієпископ з Бремени своє, і Дітмарзи своє, а данський король, похарамаркавши в Кельні з Габсбургом, теж своє. — „Треба тих хлопів у Дітмаршені навчити розуму“ — каже. І хоч не дочекав він учити їх того царського розуму, бо незабаром помер, то встали лишив по собі сина, свогоого наслідника на престолі Данії, для якого загартанні Дітмаршену було очевидно святим батьківським заповітом. Отак новий король Данії — він називався Іван — спіраючись ще й на тому, що від р. 1459 Шлезвіг-Гольштайн був злучений з Данією персонально унією, вивсел до м. Рендсбург своїх представників, закликав туди представників Дітмаршену і наказав їм зложити негайно титулом данни 15,000 срібних марок і побудувати для данської залози три замки в краю. Але дітмарзкі посли, почувши таке побажання данського короля, відповіли йому з місця, що не послухають його ніколи, данни платити не будуть, казарм для чужинських сіпаків не побудують, а проти всякої залози у краю застерігаються.

„На те в нас кулаки й ціпи, щоб ми свій край боронили!“ — казали дітмарзкі посланці до королівських генералів, що прийшли контути 15,000 хлопської кервавіці.

А генерали на те: „То ви хочете війни?“ Та селяни у відповідь: „Ми не хочемо війни; ми хочемо, щоб ви нас лишили в спокою“. Іні оком вам не кліпнуть притім, дивлячись преспійно на данських нападників, які зараз вернулися до короля звістити про нечужий хлопський непослух і про те, що ті хлопська нахваляються перемогти окупонів — кулаками й ціпами. „Га! Боронисяж, хлопе!“ — (Гай, вер ді бур!) — скликнув як кажуть, щойно миропомозаний король Іван, почувши про таку безсоромність чорноробів з Дітмаршену, і зараз же почав закликати собі в допомуго союзників з усіх усюдів, щоб великою силою дивгнутись на непокірних протаків. Закликав він свого брата, князя Фрідріха фон Гольштайн - Готторп, закликав лицарство з Гольштайну, Шлезвігу і з Данії, а крім того лицарські відділи з Ольденбургу, Бравншвайгу, Лявенбургу, Мекленбургу, з Пом-

мерну і з Бранденбургії. І голдовно — т. зв. „Чорну Гвардію“, ватагу ославлених голдорівів під проводом ще славнішого опришка і душоубця Томаса Сленіца з клерикальського, понурого Кельну, в числі 3,000 чоловіка. А позатим синників, які зараз вернулися до короля звістити про нечужий хлопський непослух і про те, що ті хлопська нахваляються перемогти окупонів — кулаками й ціпами.

„Га! Боронисяж, хлопе!“ — (Гай, вер ді бур!) — скликнув як кажуть, щойно миропомозаний король Іван, почувши про таку безсоромність чорноробів з Дітмаршену, і зараз же почав закликати собі в допомуго союзників з усіх усюдів, щоб великою силою дивгнутись на непокірних протаків. Закликав він свого брата, князя Фрідріха фон Гольштайн - Готторп, закликав лицарство з Гольштайну, Шлезвігу і з Данії, а крім того лицарські відділи з Ольденбургу, Бравншвайгу, Лявенбургу, Мекленбургу, з Пом-

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЕДНАННЯ

(За листопад 1936).

I. Прихід:

З перенесення \$ 49.98
Прихід за листопад 2,594.33

Разом \$2,644.31

II. Розхід:

- а) Висилка до краю:
1) Визвольна боротьба \$1,500.00
2) Інваліди 750.00
3) Рідна Школа 100.00
4) Політичні в'язні 100.00
5) Письменники 25.00
6) Сироти 25.00
7) Музей у Львові 20.00
8) Народний Дім у Кійданцях 12.00
9) Жіноча Доля 10.00
10) Кошти телеграфічних і звичайних посилок та листів 18.60 \$2,560.60
б) Галя на конгрес Обеднання 15.00
в) Банк за чекове конто за рік 4.79
г) Удержання канцелярії 25.00
Разом \$2,605.39

III. Зіставлення:

Загальний прихід \$2,644.31
Розхід 2,605.39

Остається в касі Обеднання з кінцем листопаду 1936 року \$38.92

Обеднання Укр. Організацій в Америці.

чоловіка, кріпких, з довгими бородами та притім чудово звинних, і то під проводом молодой дівчини, яка несла в руках образ Розп'яття і спису. Ті люди скинули з себе важкі нагрудні панцирі, залізни капелюхи, щити і навіть обуву, і наступаючи на лицарів зі списками, а то й з ціпами в руках, перескакували легенько рови і канали, торощили ворогів тим, що моли в руках, і загнали їх, на розмоклому терені цілком неповоротних, у рови й фоси. Та проте „Чорна Гвардія“ ще двічі змогла їх перемогти. Однак за третім разом, коли то під напором північно-західного вихру, води Північного моря, пропущені крізь отверті шлюзи, почали залити всі рови по береги, і всі поля довкола потонули раптом майже зовсім у воді, наступ повстанців був непереможний, і лави гвардії почали подаватися назад. Їх насмішливі оклики прогомоніли, а зате з рядів повстанців пронеслося бурхливою хвилею грізне середньовічне:

„Ваффен! Штіха штіх!“ (До бою! Ріж, мордуй!).

Але подаючись назад, гвардія потягла з собою у пропассть погуби і резерву лицарства, що була уставлена поза неї, близь тяжкого і численного обозу, з яким тут вийшла подібна біда, як опісля підчас відвороту Наполеонової армії зпід Москви. Окружені повстанцями з усіх сторін і водно їх швидкими наступами гонені, лицарі, вершники, обоз і піхота збились укінци в одну дико заплутану і скуйовджену суміш, де вже кожен ставав безборонний і гинув або вдушений, або втоплений, або пошматований ударами повстанців. І тоді то добрий молодець Раймер, фон Віммерштедт провів своєю списою старого розбишаку юнкера Сленіца; король і його брат ледви змогли трупів ворога, між ними й обидва графи фон Ольденбург. У ружик повстанців попала пребагата воєнна добыча, і державна корогва Данії, „Данеброг“, завішена опісля у церкві в Ольденверден.

А що найважливіше: Свобода селянської республіки була знову раз урятована, блискучо й на довго, а бій під Геммінгштедт перейшов до історії на завжди як викопомна заохота для всіх лицарів абсурду, яким не страшно важитись розбивати головою мур і кидатись з мотикою на сонце.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНИ“.

Передрук забороняється. — Авторські права вастережені.

(73)

Німець протягає руку і бере в Матвія стовку. Натомість передає Матвієві повід Карої. Володько підстрибує.

— На! — гукає Матвій. Володько підкаже, миттю злітає на кобилу і з копита пускається в чвал. Матвій суворий і сердитий поводи йде влицю. Він міркує. У нього вже виникло тверде рішення продати ті коні. Не мине їх революція.

А німець пішов собі далі. Ще через кілька днів прибули до Матвія купці. Сторгувалися і забрали Кару і Кіргіза за три тисячі й сто карбованців. Половину „миколаївками“, половину „хвартушками“ та „осикуватими“. На цих останніх герби й атрибути Української держави. Але ні Матвій, ні Володько не виявляють з того великої вітхи. Не чують вони в своїй державі. Хтось, десь невідомий править тією державою, з якої тільки і є, що ті „осикувати“ знаки державної скарбниці.

Наближаються жнива. Матвій купує нові коні, звичайні селянські кокини — сіра кобила, карий кінь і в добавок до того, купує великого, молодого,

але дуже запущеного коростявого шпака.

Перед самими жнивими стала подія, що лишила Володькову глибокий слід. Одного дня з Дерманя прибуло кілька молодих жінок. Між ними дядькова Єлисеєва Палажка і молодша дядина Мотря. Ідуть до Почаєва. Це поперше, від коли затихла війна. Кличуть Катерину і Володька.

Володько на такі справи перший. Мандри, відвідини незнайомих місць... Іти широким шляхом, полями, лісами, селами... Звільнитися трохи від турботи і гризот шоденних... Думати над долею рідного краю і любоватися його чарівною красою — на це Володько перший. І мати не проти цього: — Бувало, дітоньки, й сама ходила... Десяток разів, мніл мої, ішла відвідати святе місце, де сама Мати Божна на камінь ступила і лишила вічний слід.

Ще з вечора палахкотить у челюстях печі вогонь. Печуть коржі і смажать мясо. На другий день раненько — ще сонце не вийшло зза жолобького лісу — відхід. Володько накульбачив на себе торбу,

Чоботи позв'язувані на палиці, а йде босоніж.

Пракнуть сонце. На право й на ліво поля мов застигли золоті озера. От-от підкладай косу, серп і вали дорідне жниво.

Ідуть через Крем'янець. У місті тихо, чисто. Коло будинків поліційної управи вартовий у шоломі. Німець. Стоїть і насуплено дивиться. Дивні, суворі люди. Нема в них усмішки.

Перейшли Широкою і звернули на Костельну догори. Коло будови колишньої „уездной каси“ Володько зупиняється. Вдивляється в напис „Повітова скарбниця“ і над цим тріzub. Приємно. Ніщо інше не вказує, що це українське місто, хай хоч щонебудь.

Далі на гору. Звідтіл видно ціле містечко. Білі, великі будови ліцею, собор, манастир. Сади розкидалися по взгірю. Гора Бона нагадує забутий, виростий у землю велитенський шолом. А навколо села, сади і рови села.

Велична земле моя, радосте моя! Благословляю красу й ширинь твою і люд правдивий, ширий, простий. Може, земле моя кохана, і над твоєю долею засяє ясна зоря свободи. Ще крок, ще тільки один крок... І чудесна, опомоуча, свята свобода розгорне золоті свої крила над цими селами, садами, полями.

Як неймовірно радісно. Володько забуває все те, що бу-

ло недавно. До нього вертається його божок, божок цікавості, радості, божок молоді сили. Ще далеко, дуже далеко, двадцять два кілометри той Почаїв, два згори Хрест уже виразно видно золоту баню його дзвіниці, що палахкотить у соняшній зливі. Вона стоїть на чорній смугі лісу, мов маяк на скелі океану. Ліси, яри. Сходять мандрівники вниз. Баян Почаєва ховається. Під ногами міняється ґрунт. Між гаями крєйдяні вбогі розбиті села, виснажені люди.

Слід війни помітно, надто виразно. Рівнина Ікви спорота здвоєв і поперек окопами. Чагарники колючого дроту вросли кудись буряном. Де-не-де, на місці колишній сіл зводяться хатки; через непокріті стріхи курить дим, голі діти вибігають на дорогу.

— Дайте, тіточко, кусни, чок хліба! — простягають худі, мов патики, рученята. По дорожні скидають торби, виймають хліб, дають. Урадовані діти біжать до своїх недокінчених хат.

Дунаїв. Село, де всі мандрівники відпочивають, полуднувати, поть чисту, мов лід холодну, джерельну воду. Ще один перехід вюнкою сошею, через ліс і вже Почаїв. Ось тут, кажуть, стояла колись каплиця. Під нею завжди відпочивали мандрівники. Володько стільки разів нув про ту каплицю. Тепер з неї ли-

шився тільки один фундамент. На її місці поставили хрест, на якому пририта скарбонка для пожертв.

Ціле село розбите. Залишилося лиш кілька хат і деревяна церква зі збитою і похилою на бік банею.

Володько сидить на камені в гурті мандрівників і думає. У ногах сіпає біль. Засмажене сонцем обличчя горить. У голові тиснуться думи над минулим, теперішнім і будучим. Уявляється йому війна, що бучувала тут ще недавно. Уявляється ці люди, що робили з цієї землі руїну, блилися, клялися трупом, щоби все так нагло урвати і безславно зникнути.

Проїжджає кілька сірих німецьких авт. От хто господарі краю цього. Страшні, залізни люди! У цих треба вчитися володіти і правити.

Поїли, попили, відпочили, обділили жєбрушу дівтуру та калік і далі. Дівчата веселі, сміються, жартують. Володькові радісно, але йому ніколи сміятися. Його приневолє до поважності надзвичайна хвилина. Зворушило, дивовижне, надзвичайне видовище, яке пройшло перед його очима, це війна. І от тепер він ступає по тих місцях, де кожний камінець кричить війною. По дорозі валиються розбиті військові вози, різні речі, набой.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

КАПІТАЛІЗМ БЕРЕ БУКИ.

Американські газети подають довжезну телеграму з Європи, в котрій капіталізм виступає доброю наукою. Закладається там, що капіталістична господарська система не встигла витворити національного багатства в достаточній кількості ні для рівня життя, ні для збагачення держави. Капіталістична система занедає при продукції добра нагоди творити державне добро. Капіталістична продукція має ще всякі інші недостатки, як розтрату природних багатств краю, тощо. Висновок з тих закидів збирається коротко на самому вступі: Капіталістична система господарки це найгірша й найбільше некорисна з усіх, що тепер існують".

Можна би подумати, що телеграма прийшла з Москви та що говорив певно котрийсь із більшовицьких лідерів. Тимчасом ця телеграма прийшла з Берліна, а говорив тут Бернгард Келер, офіційний речник офіційної національної соціалістичної партії Німеччини.

ЧИ СПРАВД НАЙГІРША?

Шкаво, чи Келер добре подумав про те, як він говорив, що капіталістична система господарки це найгірша й найбільше некорисна з існуючих господарських систем. З цього виходило, що навіть комуністична господарка краща від капіталістичної. Чи не варта би було Келеру, коли вже забрався говорити проти вовка, сказати де-що й за вовка?

НАЙВИЩІ ДОГАНИ Й НАЙВИЩІ ПОХВАЛИ.

У словах Келера про капіталізм видно найкращі прикметники, всі в найвищій ступіні: найгірший, найменше корисний, найбільше типичні недуги і таке інше.

У Нью Йорку вийшла накладом видавничої спілки Датона книжка про паню Симпсон, за котру тепер іде в Англії політична криза. Критики підносять, що ця книжка робить вражіння, немовби авторка хотіла вилотити всі похвали. Там пані Симпсон розмалявана як льоаяльна, здисциплінована, відважна, чесна, бз претенсіональна, з дїбна, приязна, проста і так далі. Нема в неї ніякої злої сторони.

Критики протривають тому, щоб там хтось хвалив якусь людину як взорець усього добра. Але кажуть вони, це нічого не значить розхвалити людину, але доказати ці похвали. Закладають, що як тільки авторка пробувала фактами доказати правдивість своїх тверджень, ці факти її слів не доказували.

ГАЗЕТА НЕ ДОКАЗ.

Критикуючи книжку про паню Симпсон, Роберт Ван Гелдер, критик „Нью Йорк Таймсу", закидає авторці між іншим те, що вона наводить предовжезні уступи з американських газет зперед війни, що описували різні забави та інші товариські виступи пані Симпсон.

Критик каже, що наводити в цей спосіб газети не має ніякої розумної цілі. Так він лише в газеті, піддаючи цим думку, що те, що в газеті можна писати, до книжки не підходить.

Газети пишеться наборзі, часто без глибшої роздуми. Що надається в газету, не конче надається в книжку.

ПРОЯСНЯЄ?

Англійський політик лорд Морлі, заступник предсідника Валати лордів у британській

парламенті, у своїм відчиті „про німецьку проблему", що його виголосив у неділю в Брукліні, виступав проти загального пояснювання ситуації в Іспанії боротьбою між фашизмом і комунізмом.

На його думку, там іде боротьба не між фашизмом і комунізмом, але між демократією й диктатурою.

Чи від такого вияснення стала вже ситуація в Іспанії ясніша? Чи не підсуває таке вияснення думку, що сама ідея комунізму, фашизму, демократії, диктатури може виступати до бою, або хочьбі стягати за собою людей? Чи не краще думати не ідеями, а суспільними групами?

Отже які суспільні групи стираються з собою в Іспанії? І чого хоче кожна з них?

ТАК НАРІД ДИВИТЬСЯ?

Як Лорд Марлі уже покидав відчитову салью, репортери американських газет обскочили його з допитами про англійську кризу, що виринула через любов між англійським королем та панєю Симпсон. Спитався котрийсь із газетарів: Що воліє англійський нарід: чи женячку короля з американською розвідкою, чи з якоюсь принцесою?

„Люди багато більше воліли би" — каже лорд Марлі, „паню Симпсон як чисту й дотепну американку, ніж принцесу, що звичайно не зовсім чиста й недокровна".

Чи справді так саме дивиться англійський нарід, як лорд Марлі каже, що англійський нарід дивиться? Адже відомо, що люди мають таку хибу, що як вони на якусь справу мають якийсь погляд, їм здається, що цілий нарід так дивиться.

Як дивиться англійський нарід, цього ми не знаємо. В тій справі не було ще ні голосування, ні іншої заяви поглядів. Як, були які заяви поглядів, то хіба доривочні. Ми знаємо, як дивиться цей або той думовник, цей або той газетяр, але чи так, як вони дивляться, дивиться нарід?

ТІ ПРИНЦЕСИ.

Слова лорда Марлі про принцеси, що, мовляв, вони недокровні, заслугоють на увагу, бо лорд Марлі мав нагоду бачити принцеси. Що вони недокровні, що не зовсім „чисті", це можливе. З лордам за це сперечатися не можна.

Коли воно справді так є, то чи тепер можна дивуватися, як принцеси або батьки й матері принцес пускають трохи гроша в курс, щоби піддержати публічну опінію за принцеси? Адже якби так королева дозволила женитися з усякою жінкою, яку він тільки захоче, то деж тоді принцеса буде мати нагоду дістати короля за чоловіка? Як зможе вона конкурувати з такою панєю Симпсон?

Чи не лишається тоді принцесам ніщо інше, як заборонити королеві законом женитися з жінкою, вибраною ним самим?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.
Листопадове Свято і збори ОДВУ.

Заходом 20-го відділу ОДВУ відбулося в нашій громаді 1-го листопада Листопадове Свято. На свято прибуло коло 600 осіб.

Свято відкрив голова відділу К. Шевчук і попросив присутніх віддати пошану нашим Героям повстанням з місць. Далі він сказав кілька слів про нинішнє європейське положення, в якому кипить наче в кінді, з якого то положення може знов повстати конфлікт, що в ньому вирине українська справа. Орхестра під проводом молодого диригента В. Поповича відіграла українську пісню і до слова покинула І. Петрівського з Клівленду. Він підкреслив, що історія навчила нас, щоб ми своїх державно-творчих сил не присвячували будуванню чужих держав, бо тільки в своїй державі ми можемо знайти повне заспокоєння своїх національних потреб. Наш український нарід є здібний і героїський, а потрібно йому тільки що здібність і цей героїзм звертати в бік своєї власної державности. Потім церковний мішаний хор, як теж дитячий, під проводом дяковителя Сокольського відспівав кілька пісень. Гарно випали сольові точки панни А. Бігун, Катерини Гнатків і Івана Клобінського, при супроводі панни Сорохтей і Крик. Дуже миле вражіння викликали деклямації дітей гром. Р. Дмитрова: Славці, 5-літньої дівчинки, і Славка 7-літнього хлопця. Публіка нагородила їх рясними оплесками й зумисла виходити ще раз. Таксамо гарно деклямували діти з місцевої української школи: Ольга Свергла, Катерина Гунька, Катерина Дорохтей і Катерина Федоришин.

Святочну промову виголосив гість з Нью Йорку, гол. секретар Організації Державного Відродження України, В. Душник. Бесідник зсував значіння листопадового зриву до нашої державної незалежності та представив цей моральний вплив, який цей зрив витискає на наше дальше національне оствомлення та на творення наших національних сил до дальшої боротьби за свою національну незалежність. Цей день Першого Листопаду ми будемо святочно обходити не тільки в неволі, але й у самостійній українській державі, говорив бесідник.

До збірки промовив бувший голова відділу Василь Гречук. Він закликав, щоб наші люди не жалували своїх жертв й помогли тим нашим героям, що не жалують своєю життям для свого народу. По його заклик приступлено до жертв і зібрано \$65.09. Збіркову занялися: П. Гринів, А. Іванів, Задорецький, пані Бігун, Попович, Гринів, Пльо-В. Гречук, І. Петрівський; по \$1: А. Іванів, М. Бінашевський, С. Федоришин, В. Гранковський, А. Бігун, К. Гунька Ю. Юний, К. Петрівський, К. Крук, М. Микитинський, М. Паснак.

По збірці голова організації зложив подяку парохам і Турулі за відправлення того дня панахиди в церкві, як теж подякував усім учасникам програми. Треба зазначити, що перед концертом того самого дня, в год. 2 попол., в присутності відпоручника Головної Управи ОДВУ, п. Душника, відбулись окржні збори ОДВУ, на яких було багато привяних гостей. Збори ці відкрив голова місцевого відділу ОДВУ, К. Шевчук, і привітав представників братств і клубів. На тих зборах п. Душник дав відчит про важніші загальноукраїнські справи, а про справу нашої організації зокрема. На цих окржних зборах були представники відділів з Обурн, Сиракюз, Ютики, Бофало й інших місцевостей. Усі вони твердо заявлялися, що треба продовжати працю над визволенням країни і піддержувати тих, що безпосередньо борються за цей ідеал. По вичерпуючих нарадах приступлено до вибору Окржної Управи, в яку увійшли: Василь Гречук з Рачестер, голова; Г. Туркевич з Сиракюз, заст. гол.; Р. Дмитрів з Рачестер, секретар; М. Бінашевський з Рачестер, касієр; І. Пігуляк з Сиракюз, гол. організатор. До контрольної комісії ввійшли: А. Іванів з Рачестер, Ілля Каменюк з Сиракюз і В. Курій з Обурн. Збори закінчено з великим моральним підйомом.

Гр. Булавінець, секр. 20 від. ОДВУ.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.
Листопадове Свято.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Желятинові ..... 5 ц.
Книжкові з віршом на Різдво ..... 5 ц.
Замовлення і гроші слати на адресу
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., 460 P. O. BOX 346.
JERSEY CITY, N. J.

НАЙКРАЩИЙ РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК ДЛЯ ПРИЯТЕЛЯ ЦЕ ДОБРА КНИЖКА.

Подаємо спис гарно оправлених книжок, які можна дати як Різдвяний дарунок

Царівна, О. Кобиланської	\$2.00
Твори Марка Вовчка	1.25
Четверта Заповідь, Чайковського	1.25
Олюнка, Чайковського	1.50
В Чужім Гнізді, Чайковського	1.50
Кобзар Т. Шевченка	2.00
Твори Шевченка (три томи)	5.00
Твори Шевченка (п'ять томів)	10.00
3 вершини І Низин (Іван Франко)	2.50
201 Українських Народніх пісень під нотами	2.00

ДЛЯ МОЛОДІ ЗАМОВЛЯТИ:

Оповідання з царства звірів (ілюстрований)	\$1.00
Мої Знакомі (нариси з життя звірів з ілюстраціями)	1.00
Дикі Звірі (з ілюстраціями)	1.25
Робінсон Крузо (з образками)	75
Малі герої (ілюстрований)	85
Одарка (ілюстрований)	35

Книгарня „Свободи" перешле ваше замовлення просто на адресу того, кому Ви схочете цей дарунок зробити, так, щоб він одержав дарунок на Різдво. Замовлення упаковуємо в гарній святотний різдвяний папір, а на кожній книжці відрукуємо імення даручого та імення одержавного.

Як у поданому тут списі нема такої книжки, яку ви хотілиб, то нішіть до нас по новий катальог, з котрого зможете вибрати собі інші книжки.

Замовлення прешілайте на адресу „СВОБОДА"

81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

Я. Дмитрів, К. Гнатків, М. Ван-50 ц.: Г. Бояновський, Е. Кушлік. Малими датками \$43.09. Разом \$65.09. По відтягненню розходів вислано до Головної Управи \$25 на визвольну боротьбу.

По збірці голова організації зложив подяку парохам і Турулі за відправлення того дня панахиди в церкві, як теж подякував усім учасникам програми.

Треба зазначити, що перед концертом того самого дня, в год. 2 попол., в присутності відпоручника Головної Управи ОДВУ, п. Душника, відбулись окржні збори ОДВУ, на яких було багато привяних гостей. Збори ці відкрив голова місцевого відділу ОДВУ, К. Шевчук, і привітав представників братств і клубів. На тих зборах п. Душник дав відчит про важніші загальноукраїнські справи, а про справу нашої організації зокрема. На цих окржних зборах були представники відділів з Обурн, Сиракюз, Ютики, Бофало й інших місцевостей. Усі вони твердо заявлялися, що треба продовжати працю над визволенням країни і піддержувати тих, що безпосередньо борються за цей ідеал. По вичерпуючих нарадах приступлено до вибору Окржної Управи, в яку увійшли: Василь Гречук з Рачестер, голова; Г. Туркевич з Сиракюз, заст. гол.; Р. Дмитрів з Рачестер, секретар; М. Бінашевський з Рачестер, касієр; І. Пігуляк з Сиракюз, гол. організатор. До контрольної комісії ввійшли: А. Іванів з Рачестер, Ілля Каменюк з Сиракюз і В. Курій з Обурн. Збори закінчено з великим моральним підйомом.

Гр. Булавінець, секр. 20 від. ОДВУ.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.
Листопадове Свято.

Листопадове Свято в українській громаді в Картерет, Н. Дж., відбулось дня 15 листопада. По Службі Божій в українській православній церкві св. Дмитрія місцевий па-

Дмитрів і І. Даліський, відспівали вязанку стрілецьких пісень. На п'яні аккомпанювала панна Анна Проскура.

З Листопадового Свята картеретська громада перешілає через Об'єднання збірку в сумі \$22.88 на визвольну боротьбу.

Громадянин.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 1-їшої пополуї, в Українській Школі, 12712 Д. Кеки, при Карпендер уз. Промією всіх членів бути присутніми на зборах, бо буде вибір нового уряду на 1937 рік. Шановні члени, ви обіцяли, що приведете по одному або по два волюбні члени до У. Н. Союзу. Отже сповніть свій обов'язок оч рах. Записуйте своїх дітей до Союзу, тоді буде легше організувати збори. На ті батьки не є членами У. Н. Союзу. Почніть діло від тепер. — П. Андрушків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра й Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, зараз по Св. Божій в галі церковній при Каліджі і 9. 7-мії вул. Кожний член повинен знати, що рік кінчиться і це останні збори, на яких будемо брати вкладки. Тому кожний член повинен зривити свої задегости за цей рік. Член, котрий доує за 3 місяці, або більше, а не зривити свого доуку цього місяця, буде суспендований без жалого шшого повідомлення. На тих зборах будуть ще інші справи до вирішення. Тому обов'язком є кожного члена бути присутнім на зборах. — Юрій Гриняк, предс.; Д. Дорош, кас.; Мікоша Вусько, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, І.Л. Сестр. Ражд. Пр. Вогородиці, від. 216, повідомляє своїх членів і позамісцевих членів, що річні збори відбулися в неділю, 13-го грудня, в годині 2-їшої пополуї, в галі парохіальній, 2223 арнез Еле. Промією всіх членів прийти на час, бо маємо важні справи до поладження. Догучні члени мають зривити свої задегости доуки, щоб шініше не нарікали, як будуть суспендовані. Контрольори мають дати справоздання за цілий рік. Котра члени не приїде на збори без доказу якоїсь причини, заплатає кару 50 ц., а урядник 1 дол. — араселви Машх, предс.; Катерина емердж, секр.

РОЗФОРД, О. Бр. св. Михайла, від. 235, позода до відома усіх членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 2-їшої пополуї, в галі У. Н. Союзу. Уряд дасть звіт за цей рік. Буде вибір нового уряду і інші важні справи. Не явившийся член на ті збори заплатає кару 50 ц., а урядник 1 дол., згідно з ухвалою, яка перейшла на минулих річних зборах. — Н. Проць, секр.

ДІТРОЙТ, МШ. Тов. У. Н. Союзу, від. 292, позода до відома усіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 12:30 пополуї, в галі парохіальній при Кеіперт уз. На ці збори повинні всі прийти і оплатити свої належності, хоч раз на рік на час. Рівнож пригадуємо, що соторічна кампанія за придушення нових членів до Союзу кіпчить цього місяця. Отже кому лежить на серці, щоб його члене імя було виспелане в історі й кампанії, хай постарайтесь зривити хоч одного нового члена до повнолітніх чи до дитячого департаменту. Панове союзовці, багато є добрих кандидатів таки у ваших родинках, що не треба за ними шукати далеко. Тож коли ви це не виспелали своїх дітей або внуків, то зробіть це тепер. Союз має найкращі поліси для дітей. — Іван Форнес, предс.; Ілля Андрусевич, кас.; Петре Кілець, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 12:30 пополуї, в У. Н. Союзу на другім поверсі, промією всіх членів прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. Догучні члени напамінаємо, щоб прийшли і зривити свої вкладки, щоб доуку не перетягати на наступний рік. Позважати члени, пригадуємо вам, що це останній кампанія до придушення нових членів і дітей до У. Н. Союзу. Тож просимо, щоб на ці збори кожний член чи члениця зривити свого члена. Подібно, щоб наша моладь стояла в рядках разом зі старшими членами У. Н. Союзу. — С. Морозович, секр.-кас.

ЕМБРАДЖ, П.А. Бр. св. О. Ніколая, від. 276, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня. Кожний член обов'язаний явитися і зривити свою належність, або буде караний за не явність і суспендований до наступного року. — Т. П. Кузичський, предс.; І. Новоковський, секр.; Василь Петришак, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Подіємо до відома членами Тов. Соціл. від. 338, що місячні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 1-їшої пополуї, в галі У. Н. Союзу. Промією члени явитися на збори. Догучні члени просимо зривити свої задегости. — Трагорій Степанек, секр.

ДЕРН, П.А. Сестрицтво Нев. Зачаття Пр. Дів Марії, від. 308, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 1:30 пополуї, в Українській Галі. Всі члениці мають бути присутні на зборах. Догучні члениці мають зривити свій доуки. Буде вибір нового уряду на 1937 рік. — Родалія Сабін, предс.; Анна Кузичка, секр.

ТЕНДОР, П.А. Бр. св. О. Ніколая, від. 193, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 2-їшої пополуї, в домі У. П. Романа, 617 Юніон уз. Промією всіх членів прийти на збори, де буде вибір уряду на 1937 рік і інші важні справи до поладження. — А. Молодочич, предс.; П. Молодочич, кас.; Т. Трач, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Подіємо до відома членами Тов. Соціл. від. 338, що місячні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 1-їшої пополуї, в галі У. Н. Союзу. Промією члени явитися на збори. Догучні члени просимо зривити свої задегости. — Трагорій Степанек, секр.

ГАМТРАМ, МШ. Повідомляємо, що річні збори Тов. ім. Марк. Шавиловича, від. 94, відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 1-їшої пополуї, в Укр. Халі, 2240 Грейлінг уз. Промією всіх членів і члениця прийти на ці збори, бо є багато важних справ до поладження і буде вибір нового уряду на 1937 рік. Рівнож просимо молодих членів прийти на ці збори, бо час, щоб моладь зоч ра на рік прийшла на збори. — В. Туркевич, предс.; О. Курочка, кас.; І. Курчак і Д. Васко, секретарі.

КЕМБЕЛ, О. Сестрицтво Пр. Дів Марії, від. 119, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 2-їшої пополуї, в У. Н. Союзу, 165 Гордон Еле. Кожна члениця обов'язково має прийти на ці збори, бо маємо важні справи до поладження. Буде справоздання в цілому року вибір нового уряду на 1937 рік. — Кас. Іванішанч, предс.; Марія Соція, кас.; Марія Візан, секр.

ШКАГО, І.Л. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 176, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в поведілю, 14 грудня, в годині 7-мії вечір. Промією всіх членів прийти на ірчі збори, бо буде вибір уряду. Напамінаємо догучних членів, щоб зривити свої задегости, бо шініше будуть суспендовані. Промією члени, хто не виспелав своїх дітей чи внуків до У. Н. Союзу, хай постарайтесь виспелати на цих зборах. — Ст. Дюрозевич, предс.; Петро Вакил, філ. секр.; Ст. Дачиняк, рек. секр.

МОНЕСЕН, П.А. Бр. св. Ан. Петра й Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 2-їшої пополуї, в звичайній місці. На тих зборах буде справа запомоти хорів, вибір уряду на 1937 рік і інші справи до поладження. Промією члени дають доуки, щоб пригадали нових членів для братств і в У. Н. Союзу. Нових членів приймаємо без вступного. Справоздання котр. комісії буде на наступний місяць. Кожний член мусить зривити свої доуки, бо в протиний раз буде суспендований. Не привітний на зборах член без причини, заплатає 50 ц. кару, а урядник 1 дол. — М. Салак, предс.; Н. Хошом, кас.; Ф. Яковський, секр.

ЕНІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запоровька Св. від. 234, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбулися в п'ятницю, 11-го грудня, в годині 7:30 вечір, в галі У. Н. Союзу, 214 Фултон уз. Промією всіх членів прийти на час, бо є важні справи до поладження. Промією нових кандидатів, котрі хотілиб стати членами Тов. і У. Н. Союзу, хай прийдуть на збори, а ми радо приймемо. Пригадуємо батькам, котрі це не виспелали своїх дітей до У. Н. Союзу, хай старайтесь виспелати на цих зборах. У. Н. Союз має три роди забезпечення в Моход. Департаменті і дав в них більш вартости своїм членам ніж котра небуць чужа організація. Тому ми повинні виступати свої діти до У. Н. Союзу. Пригадуємо члени, що цього місяця всі члени мусять зривити свої свої задегости, щоб можна мати чисто справоздання на річних зборах. — І. Генета, предс.; М. Генета, кас.; К. Пізак, секр.

ВІЛНІ, В. ВА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 56, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, точно в годині 2-їшої пополуї, в галі де являються. Привітність кожного члена є пожадана, бо буде вибір нового уряду на 1937 рік і справоздання уряду за минулий рік. Промією наших членів, щоб виспелали своїх діти до У. Н. Союзу, бо місяць грудень є останнім місяцем кампанії, тож небуць шановні члени, бо допоможе нам ту кампанію підтримати, для своєї власної користі. Догучні члени просимо зривити свої задегости, щоб не перетягати доуку на наступний рік. Згідно з ухвалою минулих зборів не привітний на річних зборах член заплатає кару 50 ц., а уряд? Мих. 1 дол. — Ів. Ковальчик, предс.; Мих. Медвіль, рек. секр.; Мих. Дудевич, філ. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Подіємо до відома членами Тов. Соціл. від. 338, що місячні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 1-їшої пополуї, в галі У. Н. Союзу. Промією члени явитися на збори. Догучні члени просимо зривити свої задегости. — Трагорій Степанек, секр.

ДЕРН, П.А. Сестрицтво Нев. Зачаття Пр. Дів Марії, від. 308, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 1:30 пополуї, в Українській Галі. Всі члениці мають бути присутні на зборах. Догучні члениці мають зривити свій доуки. Буде вибір нового уряду на 1937 рік. — Родалія Сабін, предс.; Анна Кузичка, секр.

ТЕНДОР, П.А. Бр. св. О. Ніколая, від. 193, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 13 грудня, в годині 2-їшої пополуї, в домі У. П. Романа, 617 Юніон уз. Промією всіх членів прийти на збори, де буде вибір уряду на 1937 рік і інші важні справи до поладження. — А. Молодочич, предс.; П. Молодочич, кас.; Т. Трач, секр.

КУПИТЕ НОВІ
КНИЖКОВІ КАЛЕНДАРІ
НА 1937 РІК.

КАЛЕНДАР ЧЕРВОНА КАЛИНА	60 ц.
КАЛЕНДАР БАТЬКІВЩИНА	60 ц.
КАЛЕНДАР ПРОСВІТИ	60 ц.
КАЛЕНДАР ЗОЛОТИЙ КОЛОС	60 ц.
КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКИЙ ІНВАЛІД	40 ц.

Всі календарі гарно ілюстровані, містять багато цікавих статей та оповідань, як також подають практичні господарські поради. Календарі показують всі релігійні та національні свята.

Замовляйте ще сьогодні, бо книгарня „Свободи" має лише малу кількість тих календарів. Належитість просимо посилати разом із замовленням. На С. О. D. замовлень не висилаємо.

"SVOBODA,"
81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ФАХОВІ КУРСИ WPA ПОМАГАЮТЬ БЕЗРОБІТНИМ

Звиш чверть мільона людей записані на безплатні фахові курси, ведені WPA (Адміністрацією Поступу Праці), що становить частину програми припадкового навчання. Ці курси, підготовка робітників до праці, починаються до зменшення безробіття. Молодь навчають такій торгівлі, на котру являється негайна потреба. Робітників, котрі не йдуть з поступом техніки, у їх промислі вправляють, щоб могли вдержатись на роботі або дістати кращу працю, а безробітних з таких індустрій, де машини заступили людей, навчають таких нових фахів, на котрі є недостача робучих сил.

Курси WPA, де яких п'ять тисяч вчителів та інструкторів побирають платні з федерального фонду, доповнюють правильні фахові школи, ведені довгими роками локальними та стейтськими шкільними властями. Маючи спеціальні цілі для вправлення мужчин та жінок на заспокоєння біжучих потреб праці, вони пропонують звиш п'ятсот різнородних курсів, котрі пристосовують до місцевих відносин. Ці курси йдуть по чотирьох головних лініях:

1. Навчання торгівлі та індустрії. Залежно від місцевих вимог та достаточного числа досвідчених учителів, інструкцій уділяються у різних галузях торгівлі, індустрії та інженерії. Нові інструкції заступлені інструкціями кожної галузі праці при радіо від рисунку взорів до оперування; від системи провітрювання до авіації.

2. Навчання домашньої праці. Жінкам уділяють курси в усіх галузях ведення дому. Декотрі з цих курсів мають за ціль помагати жінкам з обмеженими доходами для кращого та достаточнішого ведення власного дому. Інші це професійні курси для жінок, котрі бажать працювати для самовіддержання як вправні слуги, швачки, готелеві робітничі, практичні доглядачки та помічниці ведення дому. Відколи є збільшений попит за вправною домашньою службою, тільки ті можуть дістати працю, котрі покінчили такі курси.

3. Навчання комерції. Вписи на ці курси обмежені для осіб, котрим не старчить на навчання в звичайній комерційній школі. Курси побирають молоді люди, котрих вправляють до бюрових робіт, як теж безробітні одиниці, котрі пригтовляються на вищі курси.

4. Навчання хліборобства. Обширну програму поміч фармерам ведуть учителі WPA зі співучастю Департаменту Агрикультури та інших відділів уряду. Ця програма помагає зубожілим фармерам з причини посухи або кризи збільшити їх доходи через вправне ведення сільського господарства та навчання хліборобської молоді і міських безробітних людей, котрі повертались на фарми. Їх участь нової системи хліборобства, управи землі модерним способом, тощо.

Крім ведення курсів та захоування фармерів до творення дискусійних гуртків учителі WPA вже допомогли цілим громадам у розв'язці цих харчевих питань. Громадські яринові поля, оброблювані під проводом цих інструкторів, постачали поживи для родин на допомогах, а надвишку консервовано на зиму. У більш як сто громадах стейту Джорджія основано осередки консерв для безплатного житку родин на допомогах, де законсервовано велику скількість поживи.

Постійно збільшується число людей мало змогу дістати працю, що було безпосереднім наслідком курсів фахового навчання. У місті Спокейн сім членів класу інженерії Диселса оставили місце замешкання для обняття посад їх нової професії. З одної класу оперування радіом у Нью Орленсі синаціять учнів дістали федеральні дозволи як бездротні оператори та зараз дістали працю. В Окленді, Каліфорнія, сто безробітних велдерів навчилися

нові штуки споживання асетилююю та газом, щоб дістати працю за помічників при будові нових мостів у Сан Франсіско.

Люди, висунені з промислу, котрий занидів або цілковито зник, за порадою вчителів WPA приділені на нові поля праці. Сотки безробітних людей у Колорадо, Айдаго й Орегон вписались до клас видобування золотої та срібної руди, з чого тепер удержуються. Це поле не знає надпродукції.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО ім. МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА,
Відділ І. Оборони України в Нью Йорку, Н. Й.

владштує

В СЕРЕДУ, ДНЯ 9-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1936 Р.
В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK CITY

ДРУГУ З РЯДУ

ЛЕКЦІЮ

на тему
„ЩО МАЮТЬ РОБИТИ УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ“.
Лектор: т. Мирослав Січинський.
Початок в годині 7:30 вечором.

На першій лекції 6. грудня, котру виголосив т. М. Січинський на тему: „Український Народ між Фашизмом і Більшевизмом“ були такі питання, що лекцію треба було розділити на дві частини. Тому друга лекція буде не менше цікава як і перша. Приходить громадо і кланче знайомих.

Товариство ім. М. Драгоманова.

ДАЙТЕ ДАРУНОК, ЩО ПРИНЕСЕ РАДІСТЬ НЕ ЛИШЕ НА ОДИН ДЕНЬ, АЛЕ ЦІЛИЙ РІК,

Замовте для приятеля „Свободу“ на рік або пів року Ми вишлемо перше число на його адресу (щоб він одержав на Різдво), опакowane в гарнім різдвянім папері з різдвяною картоною, яка повідомить його, що ви замовили для нього „Свободу“ як дарунок. Пишіть до нас тепер.

Піврічна передплата \$3.25
Річна передплата \$6.00

Кожний день ваш приятель буде одержувати „Свободу“ і буде мати гарну пам'ятку з вашої доблості.

Пишіть до:

„СВОБОДА“
81-83 GRAND STREET, (BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ
на
РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕННЯ
з додатком пісень
СТРАСТНИХ, ВОСКРЕСНИХ І ІНШИХ ПІСЕНЬ ЦЕРКОВНИХ

Ціна 35 центів.

Замовлення і гроші слати до:
„СВОБОДА“
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

Тарзан обернувся й пустився вже в дорогу. Вслід за ним закричав Кид: „Скажіть мені, що я маю робити?“ Тарзан задержався на хвилю й, обертаючись до Кида, відповів: „Робити, що хочете. Я врятував вас тому, що ви були в'язнем моїх ворогів. Ви не винні мені нічого“. „Коли так, то я йду шукати свого приятеля“, знов заговорив Кид.

„Я не радив би вам цього робити“, завважив Тарзан. „У лісі повно людей-леопардів. Ви можете дуже легко потрапити ім у руки і задушно втратити життя. Тому ви краще зробіте, коли підете разом з Оррандом. Коли Оррандо збере більший гурт людей, то ви матимете кращу нагоду врятувати євого приятеля, коли він, очевидно, буде ще живий“.

„А чому ви не пробуєте цього відшукати?“ — запитав Кид з огірченням. „Я маю важнішу справу виконати“, відповів Тарзан. „Ваш приятель це тільки один чоловік, а я зацікавлений у врятуванні та спокійному життю тисяч людей, що тепер живуть під вічною зарозою людей-леопардів. Обов'язком моїм є врятувати тисячі, а не одиниці“.

Після цих слів Тарзан обернувся і зник у глибині нетрів. Він подався в північному напрямку, де на його здогад, над великою рікою мусило знаходитися гніздо людей-леопардів. Ціллю його було докладно провирити те гніздо та придумати якісь слесоби його знищення. Завдання було тяжке, проте Тарзан з приємністю йшов йому назустріч.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

КЛІФТОН, ГАЙТС, ПА.
На інвалідів.

Наша громада, хоч невелика, то завжди пам'ятає про те, що Рідному Краєві треба помагати. От тепер з нагоди Першого Листопаду о. Е. Бартош відправив панакхиду за полеглих борців українського народу в останній визвольній боротьбі та попросив присутніх зложити жертви на інвалідів. По збірці перейшли два громадяни й зібрали \$8, а український горожанський клуб жертвував \$10, отже разом вилановано через Обеднання \$18 на інвалідів. Жертували по \$1: М. Дубинський, К. Лукашів, І. Федірко, І. Федун, І. Цейкий, І. М. Сенко; по 50 ц.: Л. Мацюра, В. Фростко, Розалія Монзок і Катерина Волека.

К. Л.

БРІДЖПОРТ, ПА.
На інвалідів.

З нагоди Першого Листопаду о. Е. Бартош відправив у неділю в місцевій укр. кат. церкві панакхиду за полеглих борців України. Підчас панакхиди вірні зложили \$22, які вилановано через Обеднання на інвалідів.

Петро Мартинюк.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.
На інвалідів.

В громадян Стефана й Зеньки Калакуняків відбулися христини їх двох донечок, і на ті христини зійшло поважне число гостей. Серед веселої забави та складання бажань родичам та їх донечкам гості не забули і про Рідний Край та на поклик А. Дмитруша зложили на інвалідів \$11. Жертували по \$2: С. Калакуняк, З. Калакуняк, Г. Дмитруш; по \$1: А. Калакуняк, О. Калакуняк, пані Савчук, П. Карнаух, А. Дмитруш, С. Блажевич, Т. Краєвський, З. Федоричка, М. Олексяк, З. Олексяк, М. Бривка, І. Фудик, М. Поточник, М. Волошанський, В. Дзедзій. Разом зібрано \$21, і з той квоти призначено \$10 на укр. радіограму, а \$11 вилановано через Обеднання на інвалідів.

А. Дмитруш.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Запорозька Січ, від. 192, повідомляє всіх своїх місцевих і поза місцевих членів, що річні збори відбулися в неділю, 13. грудня, в галі церквиній, в годині 12-їй вечір. Присмо всіх членів прийти на збори, на котрих буде вибір уряду, а також важкі справи до пологодження. Контрольна комісія виставить свій дог, що чим буде вибір нового уряду на 1937 рік. По скінченню зборів буде весела забавка до шістого вечору. Тому приходьте всі як один. — Іван Груднінський, предс.; Інат Шибал, кас.; Йосиф Мудя, секр.

ПІНАДОА, ПА. Тов. Володимир, від. 98, подає до відома своїх членів, що річні збори відбулися 13-го грудня, в годині 7-їй вечір. Обов'язком кожного члена є бути на тих зборах, бо маємо важкі справи до пологодження. Пригадуємо тим членам, що не вписали своїх імен на цих зборах. Догучих членів просимо вписати свої дог, або будуть суспендовані. На зборі буде вибір уряду на наступний рік. — Дмитро Бала, секр.

Е. С. ВІТКОВСЬКИЙ
ПРОДАЖ ШИФКАРТ ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ до всіх країв і американським доплатам.

ВИРОБЛЮВАННЯ ПРАВНИХ ДОКУМЕНТІВ, АПЕЛІВАНЬ І Т. П. АСОЦІАЦІЯ ДОМІВ, МЕБЛІВ І Т. П. Звертайтеся на адресу:
E. S. WITKOVSKY
130 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КІВЛЕНА, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 72, повідомляє всіх своїх членів і членівки, що річні збори відбулися в неділю, 13. грудня, в годині 2-їй пополуудні. Кожний член обов'язково має прийти на річні збори, бо маємо важкі справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на наступний рік. Догучих членів мають вписати на річні збори і вписати свої записки. Не прийшли членів і не вписали своїх записок, будуть суспендовані. — Іван Кошак, предс.; Нарошля Курак, кас.; А. Федик, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Тов. ім. Петра І Пала, від. 888, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбулися в неділю, 13-го грудня, в годині 2-їй пополуудні, в галі парохіальній (Форд і Діно ул.). Кожний член обов'язково має бути на зборах, бо маємо важкі справи до пологодження. Контрольна комісія виставить свій дог, що чим буде вибір нового уряду на 1937 рік. По скінченню зборів буде весела забавка до шістого вечору. Тому приходьте всі як один. — Іван Груднінський, предс.; Інат Шибал, кас.; Йосиф Мудя, секр.

ТОЛЛО, О. Тов. ім. Николая, від. 167, повідомляє всіх своїх місцевих і поза місцевих членів, що річні збори відбулися в неділю, 13. грудня, в часі і в місці де зазначено. Присмо всіх членів прийти на збори, на котрих буде вибір уряду, а також важкі справи до пологодження. Контрольна комісія виставить свій дог, що чим буде вибір нового уряду на 1937 рік. По скінченню зборів буде весела забавка до шістого вечору. Тому приходьте всі як один. — Іван Груднінський, предс.; Інат Шибал, кас.; Йосиф Мудя, секр.

ПІНАДОА, ПА. Тов. Володимир, від. 98, подає до відома своїх членів, що річні збори відбулися 13-го грудня, в годині 7-їй вечір. Обов'язком кожного члена є бути на тих зборах, бо маємо важкі справи до пологодження. Пригадуємо тим членам, що не вписали своїх імен на цих зборах. Догучих членів просимо вписати свої дог, або будуть суспендовані. На зборі буде вибір уряду на наступний рік. — Дмитро Бала, секр.

ВІТКОВСЬКИЙ, ДА. Тов. ім. Ан. Петра і Пала, від. 821, повідомляє всіх своїх місцевих і поза місцевих членів, що річні збори відбулися в неділю, 13. грудня, в годині 1-їй пополуудні. Кожний член обов'язково має бути на зборах, бо маємо важкі справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на наступний рік. Догучих членів мають вписати на річні збори і вписати свої записки. Не прийшли членів і не вписали своїх записок, будуть суспендовані. — Іван Кошак, предс.; Нарошля Курак, кас.; Йосиф Мудя, секр.

RAIN-EXPELLER
Коротке натирання-вігודה і допелення коли болять м'язи.
ПЕРИ-ЕКСПЕЛЛЕР
всесильний загально в країній родині через три генерации.

ІМПОРТОВАНИ УКРАЇНСЬКИ І ПОЛЬСЬКИ ГРИБИ.
Людні 85 ц. фунт; на шунтрах \$1.10 фунт; вибрані \$1.35 фунт. Спеціально для гробсерників — Нюїст — Гриби в паках, в торбинках по туні за 75 ц. Листовні замовлення виставляються поштою на C.O.D. Reliable Mushroom Co., 94 Rivington St., Бруклін, New York, N. Y. Tel: ORchard 4-6420.

НЕПРИЯТЕЛЬ РЕВМАТИЗМУ.
Біль в руках, ногах, крижах, збою в ногах, а поза шилою як би мурвали далами. І не відступайте по ужиттю „SORKO“ Спекіт коштує \$4.00. Належитість висилати разом з замовленням на адресу: 225-
CH. LOZINSKI, Dept. 5,
2325 N. Mulligan Ave., Chicago, Ill.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12; ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ.
Рани на ногах, опухлі ноги, набряк злини, болі в ногах, фелітис (запалення жиля), натухає болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікують нашими європейськими методами без операції.
Обісові години: полено від 2 до 6, в поведіях і четверга від 2 до 8.
L. A. VENLA
320 W. 86 St., New York City, Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕМА
Залимаєсь ПОХОРОПАМ В БРОКН, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2565.
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Laddow 4-2602.

ЦЕРКОВНО-НАРОДНИЙ СПІВАНІК
під нотами на три і чотири голоси, зібрав і уложив о. Віктор Матюк.
ЧАСТЬ I: Пісні перд і по науці і 24 пісень зі св. Літургії. ЧАСТЬ II: Тропарі і Кондаки Воскресні від 1 до 8. гласу; Прокимани Літургійні від 1 до 8. гласу; Пісні із Вечірні; Пісні з Утрени; ЧАСТЬ III: Пісні великого поста; на Великдень з воскресної Утрени; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святих; Коляди.
Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друк нот є дуже читкий. Ціна \$1.50.
Замовлення на С. О. D. не висилаємо. Пишіть до:
„СВОБОДА“
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.